

Motion till riksdagen

1988/89:Fö3

av Kerstin Ekman m.fl. (fp)

med anledning av prop. 1988/89:52 om vissa personalfrågor
inför försvaret m.m.

Befälsordningen för det militära försvaret

Beslutet om en ny befälsordning för det militära försvaret fattades 1978 och har nu utvärderats. Samtidigt kan också konstateras att personalsituationen inom försvarsmakten är allvarlig. Detta trots att ett antal åtgärder redan vidtagits för att nå en förbättring. Det står helt klart att förändringar i befälsordningen kan vara en betydelsefull del av de åtgärder som måste sättas in för att förbättra personalsituationen.

Folkpartiet stöder de förslag som förs fram i propositionen men menar att de bör kompletteras.

Folkpartiet anser att de krav på förändringar som förts fram av överbefälhavaren utöver vad som föreslås i propositionen är väl underbyggda.

Vi föreslår därför att praktiktid för officer som genomgått krigshögskolans allmänna kurs (KHS AK) skall kunna förläggas före eller efter KHS högre kurs (HK). Därigenom kan flexibilitet och effektivitet höjas i uppläggningsen av utbildningen. Tiden för skolbunden utbildning kan samtidigt reduceras. Praktiktiden bör dessutom kunna reduceras till ett år före utnämning till kapten med hänsyn till att praktiktid före KHS AK förlängts till minst två år samt att tidigareläggning av krigsplacering som kompanichef är angelägen.

Vidare fixeras idag karriär till skola i stället för praktik och förbandstjänstgöring därför att utnämning till löjtnant är kopplad till genomförd KHS AK eller specialistkurs (SK). Om regeringens förslag genomförs uppnås teoretisk kompetens för plutonchef eller motsvarande i krig (=löjtnants grad) redan efter officershögskolan (OHS). Med viss ytterligare praktik bör därför utnämningen bygga på OHS plus praktik och inte AK/SK. Vi föreslår därför att utnämning till löjtnant sker två år efter OHS för alla. Efter denna tid har de flesta då gedigen praktik och erfarenhet. En och samma tidpunkt för utnämning efter genomgången utbildning är också önskvärd av rättvis- och psykologiska skäl.

Vi anser därutöver att en fortsatt förändring av befälsordningen med säkerhet kommer att erfordras när resultaten av det pågående utvärderingsarbetet är redovisade.

Kvinnor som yrkesofficerare

När riksdagen i november 1981 beslöt att rekrytering till befälsyrket fick ske oberoende av kön till samtliga försvarsgrenar fanns vissa inskränkningar. De

tjänster som undantogs var teknisk flygtjänst och viss submarin tjänst. Vid en internationell jämförelse var beslutet långtgående eftersom vi i Sverige inte särbehandlar kvinnor vad gäller stridande befattningar. De undantag som gjordes var helt beroende på att de medicinska riskerna inte var klarlagda beträffande de ovannämnda befattningarna.

Vi har, senast i motion 1987/88:A801, uppmärksammat att den forskning som under beredningsarbetet framhölls som viktig ej genomförts och att inte heller några ansträngningar gjort för att öppna de stängda linjerna.

I och med proposition 1988/89:52 har regeringen nu lagt förslag om att kvinnor bör få tillträde till alla militära yrkesområden. Från liberal utgångspunkt är det självklart att kvinnor och män på lika villkor skall dela ansvaret för försvaret av vårt land. Det är på samma grund självklart att kvinnor skall ha samma möjlighet som män att söka utbildning och anställning inom samtliga av försvarets yrken. De eventuella risker ett deltagande i viss tjänst kan innebära för individen bör bedömas från fall till fall oberoende av kön och deltagande i utbildning är ytterst den enskildes eget val. Vi stödjer därför regeringens förslag. Detta utesluter inte att man även vidare utför forskning om eventuella skaderisker gällande såväl män som kvinnor.

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående förläggning av praktiktid för officer,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående praktiktidens längd,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående tidpunkt för utnämning till löjtnant.

Stockholm den 8 december 1988

Kerstin Ekman (fp)

Hans Lindblad (fp)

Siw Persson (fp)

Carl-Johan Wilson (fp)

